

Кактус та пурпуровий птах

Олесь Бердник

Колись кактус не мав квітів. То була рослина отруйна, колюча, з неприємним запахом. Коли мешканці Анд хотіли кому-небудь висловити докір, вони з дружньою засторогою говорили:

— Бійся, щоб дух життя у майбутньому не зробив тебе кактусом!

І найстрашніше прокляття було таке:

— А щоб ти кактусом став!

Так ось, у ту далеку пору жила в горах бідна дівчина небаченої краси. Упадали за нею молодий мисливець, який полював у горах всіляку дичину, і старий жрець — багатий і злостивий чаклун, котрий мав у Андах палац та безліч слуг. Обидва добивалися її руки. Один міг покласти до ніг дівчини юність і кохання, другий — неймовірне багатство та владу над людьми. Вона давно кохала мисливця, але нікому не сміла, про те сказати, та й чаклуна остерігалася. І ось, нарешті, дівчина оголосила:

— Буду тому дружиною, хто спіймає Пурпурового Птаха.

Вирушили женихи шукати те казкове диво. Мало кому з людей щастило побачити рідкісну істоту, а спіймати ще не довелося нікому. Вважалося, що тому, хто добуде Пурпурового Птаха, доля принесе численні дарунки. Чи довго, чи ні тривали пошуки, та добув' юний мисливець казкову істоту в Андах на найвищій горі. Посадив її в міцну клітку і рушив гірською стежиною, співаючи пісню радості. Зненацька з-за скелі з'явився жрець. Очі палають ревнощами й шаленством, кістляві руки трясуться.

— Віддай Птаха! — вимагає він.

— Он як! — усміхнувся мисливець.— Хочеш чужими руками здобути собі славу й дружину? Не бувати такому! Я кохаю красуню безмірно, і вона стане моєю!

— Ні, не стане! — люто заверещав жрець, проказуючи жахливі заклинання.— Будь проклятий і стань кактусом!

Мов уражений блискавицею, скам'янів юнак. Тіло його позеленіло, покритися колючками. Клітка з диво-птихом упала на землю. Підхопив жрець здобич і зареготав.

— Стій тут вічно, отруйна колючко! — сказав він.— Ніколи ти не станеш більше людиною. Хіба що хто-небудь упізнає тебе в цій страшній подобі. Але цьому не бувати, я такого не допущу, адже тоді прокляття впаде на мене...

По тих словах рушив чаклун у долину. З'явившись до дівчини, похвалився здобиччю. Поникла прегарна голівка красуні, сльози блиснули в очах. Та що діяти, адже дала вона згоду стати дружиною тому, хто принесе Пурпурового Птаха. Зібралася дівчина, пішла разом з чаклуном у гори до свого нового житла. На крутій стежині зупинився вдоволений жрець, показав на жалюгідний засушений кактус, що знемагав на палючому осонні.

— Чи подобається тобі ось ця отруйна рослина? — зловісно запитав він.— Чи не нагадує тобі вона кого-небудь?

Дивиться тривожно дівчина, і стало їй жаль самотнього кактуса. Зненацька рослина ворухнулася, поміж колючками з'явилася туга брунька, тріснула, і на сонці зарожевіла велетенська квітка.

— Це він, він! — закричала вражена дівчина, кинувшись до кактуса.— Це мій коханий! Він навіть в цій подобі приготував для мене найкращий дарунок!

Як тільки пролунали ці слова, зник, розтанув колючий кактус. Протираючи очі, стояв перед красунею молодий мисливець. В ту ж мить чорний вихор налетів з Анд, підхопив чаклуна і кинув у прірву. Так прокляття впало на того, хто промовив його. А юнак з дівчиною, випустивши на волю Пурпурового Птаха, вернулися до свого бідного притулку, де на них чекали радість та кохання... З тої пори кактуси звеселяють світ найпрекраснішими квітами: білими, червоними, рожевими, золотистими. Щезла відтоді й отруйність цієї рослини, і спраглий мандрівник може добути з їхнього м'якуша приємну, прохолодну вологу...